

Nhà tù Sơn La được ví là "địa ngục trần gian", nơi giam cầm, đầy ắp những người yêu nước và những chiến sĩ cộng sản. Trong môi trường khắc nghiệt, hiểm ác, nhưng những "nhà báo" đặc biệt đã sáng tạo để cho ra đời và xuất bản đều đặn tờ báo Suối Reo góp phần truyền bá đường lối, chủ trương của Đảng, thắp sáng lý tưởng cách mạng cho các tù nhân và quần chúng yêu nước địa phương.

Chuyện làm báo ở nhà tù Sơn La



Một góc di tích lịch sử nhà tù Sơn La.

Nhà tù Sơn La được xây dựng năm 1908, ban đầu chỉ có diện tích chừng 500m². Qua 3 lần xây dựng và mở rộng, nhà tù Sơn La có tổng diện tích 2.170m² với hệ thống tháp canh, phòng giam, xà lim ngắm giam giữ tổng cộng 1.007 lượt tù nhân cộng sản. Mùa hè, các phòng giam như các lò nung khí gió Lào tràn tới, mùa đông thì lạnh thấu xương... Bệnh sốt rét, ăn uống kham khổ, làm việc lao lực cộng với sự dày ải, tra tấn tàn bạo của bọn chúa ngục khiến bao người tù một đi không trở về. Với ý đồ đầy ắp cho đến chết những người cách mạng trung kiên, thực dân Pháp đã giam cầm ở đây bao chiến sĩ tiền bối của cách mạng Việt Nam như: Lê Duẩn, Trường Chinh, Nguyễn Lương Bằng, Nguyễn Văn Trăn, Trần Huy Liệu, Văn Tiến Dũng, Trần Quốc Hoàn, Lê Đức Thọ, Nguyễn Cơ Thạch, Xuân Thủy, Song Hào...

Thế nhưng, chính từ cái nhà tù khủng khiếp đó, tháng 5/1941, những người cộng sản bị giam cầm ở đây đã bí mật cho ra đời tờ báo Suối Reo do các đồng chí Trần Huy Liệu, Xuân Thủy thay nhau làm chủ bút. Tờ báo như nguồn sáng xua đi bóng tối u ám, thắp khúc và thắp lên ngọn lửa yêu nước, cách mạng cho các tù nhân, quần chúng yêu nước địa phương và cảm hóa các những tên lính lệ, cai ngục nơi này.

Thảm báo tăng tinh Sơn La và khu vực mô hình báo tăng tái hiện lại hình ảnh những chiến sĩ

trung kiên đang làm báo Suối Reo tại di tích lịch sử nhà tù Sơn La, chúng tôi được chứng kiến những tàn tích của nơi gọi là "địa ngục trần gian" và hiểu hơn về sự ra đời của tờ Suối Reo cùng những nhà báo tiền bối. Tháng 2/1941, hội nghị lần thứ nhất của những người cộng sản ở nhà tù Sơn La bí mật họp thành lập chi bộ. Hội nghị gồm 11 đảng viên, cử đồng chí Trần Huy Liệu làm chủ bút; sau đó, Chi bộ chủ trương xuất bản tờ báo Suối Reo và cử đồng chí Trần Huy Liệu làm chủ bút; sau đó Chi bộ giao cho đồng chí Xuân Thủy là người trước đó từng có 10 năm viết báo làm chủ bút nhằm tuyên truyền, giáo dục đảng viên năng cao lập trường, ý chí chiến đấu. Bắt đầu từ tháng 5/1941 đến tháng 3/1945, báo phát hành mỗi tháng 1 kỳ, 2 trang, viết tay trên giấy tận dụng, khổ báo 20cm x 14cm.

Có một điều khiến chúng tôi tò mò, đó là trong điều kiện

gồng cùm, quần thúc bóp nghẹt và cuộc sống lao khổ, những chiến sĩ cộng sản của chúng ta làm thế nào để có thể viết và xuất bản báo được. Qua lời giới thiệu của cô hướng dẫn viên đi tìm những tài liệu lịch sử, chúng tôi được biết: Giặc Pháp cai quản từ nhân ở đây rất xảo quyệt. Chúng cần tất cả mọi hình thức tự tập, kiểm tra rất gắt gao nơi ở của người tù. Để thực hiện chủ trương của Chi bộ nhà tù là cho ra đời tờ báo Suối Reo, những người được phân công làm báo đã vận động bạn tù đấu tranh đòi cai tù cung cấp giấy và bút, mực để viết thư gửi về cho gia đình. Gạt đi những tình cảm riêng tư, những người đảng viên năng cao lập trường, ý chí chiến đấu, mục để dành cho ban biên tập làm báo. Và nhằm tránh sự sấm sùi của cai ngục, họ giấu kín những tờ giấy trong các khu vệ sinh. Đây được coi là nơi cất giấu bí mật nhất vì bọn lính Pháp và chúa ngục rất sợ phải đến những khu vực này,

chúng coi đó là nơi chứa đựng mọi dịch bệnh gây chết người. Có giấy, bút, mực, những người làm báo đã tận dụng ánh sáng lờ mờ của trăng để viết báo; khi không có trăng thì thắp đèn dầu để viết và cử người canh gác cẩn mật. Theo lệnh của giám ngục, cứ đến 20 giờ là tắt điện, anh em tù thì nằm yên trên sàn xi măng, còn các "nhà báo" thì tiếp tục viết báo nhiều đêm liền từ ánh sáng của ngọn đèn điện mắc trộm vào xô ngực, xa cửa ra vào và che kín. Hết cô biên động, các nhà báo tắt điện ngay, mọi đồ nghề tam đem che giấu trong nhà vệ sinh, nhưng vẫn bảo đảm: "Đi theo ánh sáng vào trong ấy/Chớ để vẫn phong phải nặng mùi".

Có lần khi nhà báo Xuân Thủy đang duyệt bài cho tờ Suối Reo thì có báo động cả ngày và đêm, nhà báo Xuân Thủy và vài bạn biên tập phải dọn luôn cả "bàn giấy" và "xưởng in" vào nhà xí. Gọi "bàn giấy", "xưởng

in" nhưng thực ra chỉ có vên vên hai cái túi vải đựng tài liệu, giấy, bút mực. Việc viết báo cũng thật thú vị, người đứng viết, người ngồi, người để lên bàn tay, người đặt lên đầu gối, người kê lên sàn gạch, lên đồng chân đáp... miễn là có thể viết được.

Bất chấp sự lúng lúng gắt gao và những trò phá phách của địch, tờ Suối Reo đầu tiên vẫn ra đời với nhiều thể loại bài từ nghị luận chính trị, truyền ngôn đến châm biếm vui cười và thơ ca ngợi quê hương đất nước... Trong tờ báo đầu tiên có ghi lời tựa của đồng chí Xuân Thủy với 4 câu thơ: "Thu sang, hoa cỏ già rồi/Suối reo lên để cho đời trẻ trung/Thu sang non nước lạnh lùng/Suối Reo lên để cho lòng ta reo". Suối Reo là tờ báo viết tay được phát hành cũng rất đặc biệt. Báo được luân phiên chuyển từ trại giam này sang trại giam khác và tờ báo được bảo quản bí mật, chỉ có ra một người đọc cho mọi người trong các khám và xà lim cùng nghe vào buổi tối.

Vượt qua muôn khó khăn, vất vả, cùm kẹp của bọn chúa ngục, tờ báo Suối Reo ra đời và đi cùng năm tháng với những người tù cộng sản trong nhà tù Sơn La cho đến tháng 3/1945, khi hoa ban nở trắng núi rừng Tây Bắc - thời điểm thực dân Pháp kéo cờ trắng đầu hàng Nhật, các chi sĩ cộng sản được tự do rời nhà tù Sơn La. 4 năm (1941 - 1945), báo Suối Reo đã hoàn thành sứ mệnh lịch sử, là món ăn tinh thần, cổ vũ, động viên, đoàn kết, giáo dục các lực lượng trong nhà tù trên bước đường phấn đấu vì sự nghiệp giành độc lập và giải phóng dân tộc do Đảng, Bác Hồ lãnh đạo. Tinh thần vượt khó, chấp nhận hy sinh, làm việc sáng tạo, một lòng sắt son trung thành với Đảng và phấn đấu vì mục tiêu sự nghiệp cách mạng của các nhà báo tiền bối trong nhà tù Sơn La vẫn mãi là bài học quý cho lớp lớp nhà báo sau này học tập và noi theo.

KHẮC DUẤN

Kỹ thuật phát hiện chất độc trong thực phẩm

Các nhà khoa học Viện Khoa học vật liệu (Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam) vừa công bố kết quả nghiên cứu phát hiện chất độc trong thực phẩm bằng để SERS có cấu trúc na-nô bạc. Đây là phương pháp phát hiện một lượng rất nhỏ của các phân tử hữu cơ bằng cách ghi phổ tín hiệu tán xạ Raman.



Thử nghiệm trên lúa, xoài, cam, táo, rau cải, chè..., để SERS nhận biết được thuốc trừ sâu, diệt côn trùng phổ biến là pyridaben, thuốc diệt cỏ sử dụng rộng rãi là paraquat. Thời gian nhận biết thuốc bảo vệ thực vật chỉ từ 10 - 15 phút. Các để SERS cũng phân tích được những chất độc hại, như: thuốc nhuộm xanh thực phẩm, diệt nấm trong thủy sản, chất trộn vào sữa mê-la-min, chất độc xy-a-nua... Theo nhóm nghiên cứu, các công ty xuất nhập khẩu sản phẩm, chi cục kiểm nghiệm chất lượng sản phẩm, chi cục hải quan của khẩu có thể sử dụng để SERS để kiểm tra nhanh chất lượng sản phẩm, tiết kiệm thời gian làm thủ tục.

Nghiên cứu mới về khôi phục trí nhớ của người bệnh an-dê-mơ

Nghiên cứu mới của Đại học Buffalo (Hoa Kỳ) chỉ ra cách phục hồi chức năng nhớ của não nhờ tiếp cận ngoại di truyền, tức là những thay đổi trên gen không phải do trình tự sắp xếp DNA. Nghiên cứu được thử nghiệm trên chuột mang đột biến gen bệnh an-dê-mơ gia đình và trên mô não chết của người mắc bệnh an-dê-mơ. Kết quả cho thấy, bệnh an-dê-mơ là kết quả từ các nhân tố rủi ro đến từ cả gen và môi trường. Chúng kết hợp lại tạo nên các thay đổi ngoại di truyền, dẫn đến thay đổi biểu hiện gen. Hiểu được quá trình nêu trên đã mở ra hướng nghiên cứu, điều chế thuốc để điều chỉnh các rối loạn chức năng nhận thức bằng cách nhắm vào những en-dim ngoại di truyền.

Thiết bị phát hiện nhanh vi khuẩn

Nhóm các nhà khoa học Hoa Kỳ vừa phát minh một thiết bị cho kết quả xét nghiệm vi khuẩn trong vòng vài phút. Thiết bị sử dụng công nghệ vi mô để phát hiện các tế bào vi khuẩn đơn lẻ, có thể được quan sát sau đó dưới kính hiển vi điện tử. Phương pháp này giúp các bác sĩ xét nghiệm xác định liệu có vi khuẩn tồn tại trong người bệnh hay không và xác định mức độ nhạy cảm của vi khuẩn với kháng sinh trong chưa đầy 30 phút, thay vì mất từ 3 - 5 ngày như hiện nay.



Việc loại trừ nhanh chóng hoặc xác nhận sự hiện diện của vi khuẩn sẽ giúp cải thiện đáng kể việc chăm sóc người bệnh. Nhóm nghiên cứu đang nỗ lực thu nhỏ kích thước thiết bị để phù hợp sử dụng trong các bệnh viện và phòng khám. Nhóm hy vọng có thể đưa thiết bị ra thị trường trong ba năm tới.

(theo nhandan.com.vn)

Sôi nổi chiến dịch thanh niên tình nguyện hè

Những ngày đầu tháng 6, thời tiết nắng nóng gay gắt không làm giảm tinh thần xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ. Hàng loạt hoạt động thiết thực, ý nghĩa trong những ngày ra quân hưởng ứng chiến dịch đã để lại ấn tượng tốt đẹp trong lòng người dân.



Đoàn Thanh niên Bệnh viện Đa khoa tỉnh khám bệnh cho người dân xã Tụ Tân (Vũ Thư).

Thấp thoáng thấy bóng áo xanh từ ngõ, cụ Phạm Văn Nhân, 91 tuổi, thôn Dũng Nghĩa, xã Duy Nhất (Vũ Thư) ra tận cổng đón đoàn thanh niên tới thăm. Cụ bảo, tháng nào Đoàn Thanh niên xã cũng mang gạo tới hỗ trợ. Nhà có mỗi mình, ăn uống chả đáng là bao nhưng có các cháu đến là vui, là quý lắm! Nay lại có quà của Tỉnh đoàn, Huyện đoàn, thể là nhất tới rồi.

Cũng như cụ Nhân, bà Lê Thị Phương, thôn Vũ Thành Đoàn, xã Thái Hưng (Thái Thụy) cho biết: Dù là miễn phí nhưng chúng tôi được các bác sĩ và tình nguyện viên tiếp đón, khám bệnh, tư vấn sức khỏe, cấp thuốc rất tận tình. Tôi mong sẽ có thêm nhiều đợt khám bệnh như thế này để giúp đỡ những người

nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn như chúng tôi.

Tặng quà, khám bệnh, cấp thuốc miễn phí cho các đối tượng chính sách, người nghèo là hai trong rất nhiều hoạt động trong chiến dịch thanh niên tình nguyện hè năm 2019. Anh Nguyễn Minh Hồng, Bí thư Tỉnh đoàn cho biết: Chiến dịch thanh

niên tình nguyện hè năm nay có chủ đề "Tuổi trẻ Thái Bình tình nguyện vì cộng đồng". Với phương châm hoạt động hướng về cơ sở, xuất phát từ cơ sở, chiến dịch sẽ tập trung vào chương trình tiếp sức mùa thi và các chiến dịch: kỹ năng hồng, hành quân xanh, hoa phượng đỏ, mùa hè xanh. Trong đó,

môi trường của thanh niên và người dân sẽ được nâng lên. Anh Vũ Xuân Minh, Bí thư Đoàn Thanh niên xã Duy Nhất (Vũ Thư) chia sẻ: Từ đầu chiến dịch, chúng tôi đã tổ chức ngày chủ nhật xanh cho các bạn thanh niên tham gia bảo vệ môi trường, chống rác thải nhựa; tặng quà cho trẻ em, người nghèo. Chúng tôi còn kết hợp với Hội Cựu chiến binh xã vận động các nguồn lực để sửa chữa nhà ở cho cựu chiến binh có hoàn cảnh khó khăn. Anh Trịnh Văn Tuấn, Phó Bí thư Đoàn Thanh niên Bệnh viện Đa khoa tỉnh cho biết: Khi có chương trình khám bệnh tình nguyện, anh chị em nào sắp xếp được lịch làm việc đều có thể tham gia. Bên cạnh các hoạt động tình nguyện ngay tại cơ quan, chúng tôi cũng triển khai các đợt khám bệnh, tư vấn sức khỏe, cấp thuốc miễn phí, tặng quà tại các địa phương để góp phần nâng cao sức khỏe nhân dân.

Những hoạt động trong chiến dịch thanh niên tình nguyện hè đã thể hiện trách nhiệm của tuổi trẻ vì cộng đồng đồng thời mở đầu một mùa hè tình nguyện ý nghĩa, thiết thực.

XUÂN PHƯƠNG

Sông Kiến Giang chảy qua địa phận xã Bình Minh (Kiến Xương) vốn không chỉ là con sông đẹp, hiền hòa, xanh mát mà còn là dòng chảy quan trọng phục vụ tưới, tiêu trên địa bàn huyện. Tuy nhiên, trên dòng sông này, nhiều đoạn đang bị thu hẹp, ảnh hưởng đến giao thông đường thủy nội địa và hạn chế nguồn nước phục vụ tưới, tiêu trong nông nghiệp. Cùng với đó, cây cầu Đổng Đen bắc qua sông nối từ quốc lộ 39B sang một khu dân cư thôn Đổng Thành đã xuống cấp nghiêm trọng khiến không ít người lo lắng.

BÌNH MINH

Hai nỗi lo trên một dòng sông

Về tới khu vực cầu Đổng Đen, chúng tôi dễ dàng bắt gặp hình ảnh một số hộ dân tự ý lấn chiếm lòng sông xây dựng công trình trái phép trên sông Kiến Giang. Các trường hợp vi phạm ở đây không chỉ do đất sạt lở, đống cỏ bèo, ống cống trôi mà còn tiếp tục xây nhà, vi phạm hành lang bảo vệ công trình thủy lợi sông Kiến Giang. Cùng với gia đình ông Luân còn có gia đình ông Hoàng Đăng Cường (thôn Đổng Thành), bà Trần Lệ Quyên (thôn Hùng Đạo) cũng tự ý xây dựng trái phép các hạng mục công trình trên sông gây mất mỹ quan, ảnh hưởng nghiêm trọng tới dòng chảy. Là



Một số hộ dân lấn chiếm xây nhà kiên cố trên sông Kiến Giang.

người dân sống lâu năm trong khu vực này, bà Phạm Thị Vân (thôn Đổng Thành) bức xúc:

Con sông Kiến Giang vốn to đẹp, phong cảnh hữu tình nhưng đã bị nhiều hộ dân có tình lân

chiếm, che khuất tầm nhìn khiến dòng sông trở nên "xiêu vẹo", "méo mó", không còn vẻ đẹp ban đầu, thậm chí hàng ngày còn bị đổ nhiều chất thải ra sông gây ô nhiễm môi trường.

Tại xã Bình Minh, cây cầu Đổng Đen bắc qua sông Kiến Giang phục vụ việc đi lại của người dân trong khu vực lại xuống cấp trầm trọng khiến ai đi qua cũng lo sợ. Đến nay, nhiều mảng bê tông trên cầu đã bị bong tróc, các chân trụ cột bê tông đã bị rạn nứt, xiêu vẹo, nguy hiểm, có thể sập bất cứ lúc nào. Biết là cầu đã xuống cấp nhưng người dân nơi đây không còn sự lựa chọn nào khác khi qua sông.

Ông Bùi Xuân Mẫn, Trưởng thôn Đổng Thành khẳng định:

Hai điều trăn trở nhất của thôn từ nhiều năm nay đến giờ vẫn chưa được giải quyết triệt để đó là xử lý vi phạm công trình thủy lợi trên sông Kiến Giang và việc nâng cấp, tu sửa cầu Đổng Đen, trong đó việc tự ý lấn lòng sông đã diễn ra cách đây hơn 10 năm. Khi các hộ vi phạm, chính quyền từ thôn tới xã đều tới nhắc nhở, xử lý nhưng hiệu quả chưa cao, tình trạng lấn chiếm mỗi ngày một nghiêm trọng khiến dòng chảy ngày càng bị thu hẹp. Bên cạnh đó, cây cầu Đổng Đen bắc qua sông phục vụ việc đi lại, sản xuất của hơn 30 hộ dân, gần 60 mẫu ruộng của thôn Đổng Thành được sử dụng cách đây hàng chục năm nay đã xuống cấp nghiêm trọng, có thể xảy ra sự cố bất cứ lúc nào khiến ai đi qua cũng lo sợ. Vì thế, để đáp ứng niềm mong mỏi của bà con trong thôn, rất mong các cấp, các ngành quan tâm vào cuộc xử lý, tạo điều kiện tốt nhất để người dân yên tâm đi lại, sản xuất, kinh doanh.

Trao đổi về vấn đề này, ông Nguyễn Mạnh Hùng, Chủ tịch UBND xã Bình Minh cho biết: Đầu biết cây cầu Đổng Đen đã xuống cấp nghiêm trọng từ nhiều năm qua song để tu sửa, xây mới cây cầu này cần nguồn kinh phí lớn trong khi nguồn lực đầu tư của xã còn nhiều khó khăn. Vì vậy, xa sẽ kiến nghị với cấp trên quan tâm, hỗ trợ cùng với địa phương để đầu tư xây dựng cây cầu mới trong thời gian sớm nhất. Để hoàn trả hiện trạng ban đầu cho khu vực sông Kiến Giang, xa sẽ tiếp tục thực hiện các quy trình theo quy định của pháp luật đối với các trường hợp vi phạm, sẽ cưỡng chế thu dỡ toàn bộ công trình xây dựng trái phép nếu các chủ vi phạm không tự giác thực hiện. Tuy nhiên, để xử lý triệt để vấn đề này, xa mong nhận được sự phối hợp của các cấp, các ngành cùng với cuộc để xử lý dứt điểm, tăng tình trạng vi phạm kéo dài, khó xử lý cho địa phương.

THU THỦY